Zemědělcům se letos zvýšily náklady o desítky procent a zavedli úsporná opatření

19.12.2022 - Barbora Pánková | Agrární komora ČR

„Náklady zemědělských prvovýrobců se zvyšovaly takovou rychlostí, že zemědělci nestíhali vymýšlet, na kterých položkách šetřit dříve.

Růst farmářských cen, který patří v rámci české potravinové výrobní vertikály k nejnižším u řady komodit, ani zdaleka neodpovídal tomuto raketovému zdražování vstupů. Potvrzují to data našeho průzkumu mezi členy i první odhady souhrnného zemědělského účtu za letošní rok, které vydal v prosinci Český statistický úřad. Ten měří ekonomickou velikost a výkonnost odvětví zemědělství v rámci národního hospodářství a nesvědčí o ziscích českých zemědělců. Ukazuje jediné, a to že produkce českého zemědělství v běžných cenách sice letos vzrostla oproti předchozímu období, ale náklady domácích chovatelů a pěstitelů se zvyšovaly mnohem rychleji, což snižuje rentabilitu tuzemské zemědělské prvovýroby,“ říká **prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal**.

Třem čtvrtinám podniků, které byly v průzkumu osloveny, se v roce 2022 zvýšily celkové náklady do 50 procent oproti předešlému období. Více než polovina respondentů označila průmyslová hnojiva za položku, u které zaznamenali nejvýraznější růst nákladů. Následovaly náklady na pohonné hmoty, elektrickou energii, krmné směsi, zemní plyn, investice a mzdy. Začaly již také růst náklady na nájem půdy, takzvané pachtovné.

Co se týká nákladů na energie, u dotazovaných se značně lišily vzhledem k různým dodavatelům a individuálním podmínkám smluv, jako je délka fixace. Více než polovině respondentů se zvýšily náklady na energie v meziročním srovnání maximálně o 50 procent. Necelé pětině respondentů vzrostly náklady na energie o více než 100 procent, přičemž některým se zvedly dokonce o více než 200 či 300 procent. Dvě třetiny oslovených uvedly, že nejsou spokojení se státní pomocí s drahými energiemi. Nejčastěji poukazovali na nerovnoměrnost podpory v rámci Evropské unie a příliš vysokou hranici pro zastropování cen energií v České republice, což přispívá k dalšímu ztížení podmínek českých zemědělců na konkurenčním evropském trhu. Agrární komora České republiky a Potravinářská komora České republiky proto vyzvaly v otevřeném dopise 13. prosince premiéra Petra Fialu k jednání.

Následkem obrovského růstu nákladů v zemědělské prvovýrobě přistoupilo podle průzkumu přes 80 procent podniků k úsporným opatřením a stejný počet respondentů v nich plánuje pokračovat i v příštím roce. Podniky mluví o omezování chovů prasat, drůbeže a skotu a pěstování náročnějších plodin, jako jsou například rajčata ve sklenících v zimních měsících. Někteří dále zmiňují propouštění zaměstnanců, úspory energií či omezení nákupu umělých hnojiv, které může vést k úpravě dávkování a snížení výnosů plodin.

„To vše může mít za následek další pokles potravinové soběstačnosti České republiky a zvýšení dovozů potravin ze zahraničí, na což Agrární komora ČR dlouhodobě upozorňuje. V dnešním globalizovaném světě nehrozí v Evropě nedostatek potravin, ale bude to spíše otázka ceny a pro české zákazníky to může zároveň znamenat vyšší cenovou nestabilitu, než s jakou se nyní potýkají na pultech obchodů. Čeští zemědělci neurčují ceny v obchodech a mají omezený vliv i na ceny, za které prodávají svou produkci. Jednoznačně proto odmítáme, že by domácí pěstitelé a chovatelé zdražovali spotřebitelům potraviny,“ dodává **Doležal**.

Z průzkumu dále vyplynulo, že některé podniky spatřují v současné situaci příležitost a zvažují pořízení vlastních zařízení na výrobu energie jako bioplynové stanice či fotovoltaické panely, investice do vyšší úrovně mechanizace výroby či do technologií precizního zemědělství.

ÚDAJE O PRŮZKUMU

Průzkum Agrární komory České republiky, který se uskutečnil ve dnech 9. až 30. listopadu 2022, byl zaměřený na růst nákladů v zemědělství v České republice v roce 2022 a očekávání podnikatelů v zemědělské prvovýrobě v roce 2023. Byl rozeslán členské základně Agrární komory České republiky, která má své zastoupení ve všech krajích. Dotazníkové šetření obsahovalo 28 otázek, z nichž některé byly povinné a některé dobrovolné. Do průzkumu se zapojilo 174 zemědělských podniků. Ve většině případů se jedná o malé podniky (11 až 50 zaměstnanců), které činí 36,8 procenta respondentů. Následují střední podniky (51 až 250 zaměstnanců) s 27,6 procenty, mikro podniky (do 10 zaměstnanců) s 15,5 procenty. Podíl OSVČ činí 14,4 procenta a u velkých podniků (251 a více zaměstnanců) je 5,7 procenta. Většina podniků zapojených do průzkumu se zabývá zemědělskou prvovýrobou a někteří ojediněle zpracováním na různých úrovních a distribucí produktů, přičemž tyto činnosti se překrývají. Zemědělské prvovýrobě se věnuje 171 respondentů (např. pěstitel jablek), dále zpracováním se zabývá 9 dotázaných (např. zpracovatel jablečného koncentrátu) a stejný počet 9 vyrábí potraviny (např. zpracovatel dětské jablečné výživy), 11 respondentů se věnuje distribuci (např. velkoobchod).

Agrární komora České republiky

Sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhajuje oprávněné zájmy svých členů už téměř třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují více než 1,6 milionu hektarů zemědělské půdy, což je téměř polovina z celkové plochy zemědělské půdy v Česku. AK ČR má téměř tři tisíce členů, z čehož 1206 je soukromě hospodařících rolníků a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR.

https://www.akcr.cz/txt/pruzkum-ak-cr-zemedelcum-se-letos-zvysily-naklady-o-desitky-procent-a-zavedli-usporna-opatreni